

การพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานโครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริโดยได้ประยุกต์หลักการดำเนินงานสู่แนวทางปฏิบัติ 3 แนวทาง ได้แก่ 1) แนวปฏิบัติในการประยุกต์เรื่องการบริหารต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 2) แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยประยุกต์จากหลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา 3) แนวทางการบูรณาการเชิงพื้นที่ เน้นการบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์สภาพของพื้นที่และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา และให้ความสำคัญต่อการบูรณาการทุนการพัฒนาในด้านต่างๆ ในจังหวัด เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และตรงกับความต้องการของประชาชน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำหลักการดังกล่าวมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในโครงการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และพัฒนาพื้นที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยในการดำเนินงานโครงการเป็นการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามบทบาทภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการประสานอำนวยการขับเคลื่อนการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานโครงการ 2 กลุ่มโครงการ คือ 1) โครงการตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ 2) โครงการที่มีการดำเนินงานสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานโครงการปิดทองหลังพระฯ

นายวีรชาติ เชื้อนรัตน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ร่วมเปิดโครงการปลูกป่าสร้างรายได้ ลดพื้นที่การเผา

ในปี พ.ศ. 2563 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย ได้นำหลักการ “เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา” ตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริซึ่งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ชุมชนบ้านแม่มอญ ตำบลห้วยชมพู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยได้สร้างความเข้าใจกับผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่มอญ ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และองค์กรภาคีต่างๆ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม และศักยภาพของชุมชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาอาชีพของเกษตรกรบนพื้นที่สูงซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขให้เร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ เนื่องจากเป็นต้นเหตุของปัญหาอีกหลายมิติที่ซ้อนทับกันอยู่ ได้แก่ ปัญหาการใช้สารเคมีในพื้นที่สูงที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เมือง ปัญหาการเผาพื้นที่เกษตร (ไร่ข้าวโพด) สร้างวิกฤตหมอกควัน มลพิษ และภาวะโลกร้อน ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของเกษตรกรรายจนในประเทศ ซึ่งหากเกษตรกรขาดความมั่นคงทางรายได้ คุณภาพชีวิตต่ำ จะทำให้เกิดปัญหาสังคม และยาเสพติดตามมา ในขณะเดียวกัน หากปัญหาอาชีพได้รับการแก้ไขทันทั่วทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการลดปัญหาข้างต้นแล้วยังสร้างความเชื่อมั่นต่อแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กับชุมชนด้วย จึงได้ดำเนิน “โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไร่ข้าวโพดเป็นพืชยืนต้นในระบบเกษตรอินทรีย์ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ ตามพระราชดำริ ในพื้นที่ชุมชนบ้านแม่มอญ ตำบลห้วยชมพู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพของเกษตรกรจำนวน 160 ครัวเรือน เปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในระบบเกษตรอินทรีย์ที่จะทำให้เกิดความยั่งยืน ทั้งรายได้ อาชีพ ลดปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และมีเป้าหมายให้เกษตรกรสามารถลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้น้อย 1,000 ไร่